

Лекція 3/16. Організація, повноваження і порядок діяльності військово-цивільних адміністрацій.

1. ПРАВОВА ОСНОВА ДІЯЛЬНОСТІ СТАТУС, ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ВІЙСЬКОВО-ЦИВІЛЬНИХ АДМІНІСТРАЦІЙ.

2. ПОВНОВАЖЕННЯ ТА ПРАВА ВІЙСЬКОВО-ЦИВІЛЬНИХ АДМІНІСТРАЦІЙ.

1. Закон України “Про оборону України” від 06.12.1991 №1932-XII
2. Закон України “Про правовий режим воєнного стану ” від 06.04.2000 № 1647-III.
3. Закон України Про військово-цивільні адміністрації // (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 13, ст.87.
4. Закон “Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях” // (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 10, ст.54)
5. Закон України “Про внесення змін до деяких законів України щодо діяльності військово-цивільних адміністрацій” // (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 10, ст.108).
6. Стратегія воєнної безпеки України. Указ Президента України №121 від 25.03.2021.
7. Концепція забезпечення національної системи стійкості. Указ Президента України №479 від 27.09.2021.

Для забезпечення безпеки та нормалізації життєдіяльності населення в районі відсічі збройної агресії російської федерації, зокрема в районі проведення бойових дій, що не має на меті зміни та/або скасування конституційно закріпленого права територіальних громад на місцеве самоврядування **виникає необхідність з організації органів управління** з повноваженнями які, утворюються як тимчасовий вимушений захід з елементами військової організації управління

1. ПРАВОВА ОСНОВА ДІЯЛЬНОСТІ СТАТУС, ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ВІЙСЬКОВО-ЦИВІЛЬНИХ АДМІНІСТРАЦІЙ.

5

Призначення військово-цивільних адміністрацій

Військово-цивільні адміністрації - це тимчасові державні органи у селах, селищах, містах, районах та областях, що діють у складі АТЦ при СБУ (у разі їх утворення для виконання повноважень відповідних органів у районі проведення антитерористичної операції) або у складі Об'єднаного оперативного штабу ЗС України (у разі їх утворення для виконання повноважень відповідних органів у районі здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії РФ у Донецькій та Луганській областях) і призначені для забезпечення дії Конституції та законів України, забезпечення безпеки і нормалізації життєдіяльності населення, правопорядку, участі у протидії актам збройної агресії, диверсійним проявам і терористичним актам, недопущення гуманітарної катастрофи в районі відсічі збройної агресії Російської Федерації, зокрема проведення антитерористичної операції.

Військово-цивільні адміністрації району, області - це тимчасові державні органи, що здійснюють на відповідній території повноваження районних, обласних рад, державних адміністрацій та інші повноваження, визначені Законом України “Про військово-цивільні адміністрації” .

Військово-цивільні адміністрації населених пунктів - це тимчасові державні органи, що здійснюють на територіях відповідних територіальних громад, затверджених Кабінетом Міністрів України, повноваження сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад, виконавчих органів сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад, сільських, селищних, міських голів та інші повноваження, визначені цим Законом України “Про військово-цивільні адміністрації” .

Військово-цивільні адміністрації у своїй діяльності керуються [Конституцією України](#), [Законом України "Про боротьбу з тероризмом"](#), [Законом України "Про військово-цивільні адміністрації"](#) та іншими виданими відповідно до них нормативно-правовими актами.

У районі, області військово-цивільні адміністрації утворюються у разі нескликання сесії відповідно районної, обласної ради у встановлені Законом України "Про місцеве самоврядування в Україні" строки або для здійснення керівництва у сфері забезпечення громадського порядку і безпеки. У разі прийняття рішення про утворення районних, обласних військово-цивільних адміністрацій їх статусу набувають відповідні районні, обласні державні адміністрації, а голови районних, обласних державних адміністрацій набувають статусу керівників відповідних військово-цивільних адміністрацій.

Військово-цивільні адміністрації **населених пунктів** утворюються на території територіальних громад, сільські, селищні, міські ради яких та/або їх виконавчі органи не здійснюють покладені на них Конституцією та законами України повноваження, у тому числі внаслідок фактичного саморозпуску або самоусунення від виконання своїх повноважень, або їх фактичного невиконання, а також у разі прийняття Центральною виборчою комісією рішення про неможливість проведення виборів до відповідних органів місцевого самоврядування. Найменування військово-цивільних адміністрацій населених пунктів, як правило, є похідними від найменувань населених пунктів, визначених адміністративними центрами відповідних територіальних громад, у формі прикметника.

Військово-цивільні адміністрації населених пунктів формуються з військовослужбовців військових формувань, утворених відповідно до законів України, осіб рядового і начальницького складу правоохоронних органів, які відряджаються до них у встановленому законодавством порядку для виконання завдань в інтересах оборони держави та її безпеки із залишенням на військовій службі, службі в правоохоронних органах без виключення зі списків особового складу, **а також працівників, які уклали** з АТЦ при СБУ (у разі утворення для виконання повноважень відповідних органів у районі проведення АТО) або з Об'єднаним оперативним штабом ЗС України (у разі утворення для виконання повноважень відповідних органів у районі здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії рф у Донецькій та Луганській областях) **трудовий договір.**

2. ПОВНОВАЖЕННЯ ТА ПРАВА ВІЙСЬКОВО-ЦИВІЛЬНИХ АДМІНІСТРАЦІЙ.

10

1. Військово-цивільні адміністрації населених пунктів на відповідній території здійснюють повноваження із:

- 1) підготовки та затвердження програм соціально-економічного та культурного розвитку відповідних адміністративно-територіальних одиниць, цільових програм з інших питань місцевого самоврядування;
- 2) забезпечення збалансованого економічного та соціального розвитку відповідної території, ефективного використання природних, трудових і фінансових ресурсів;
- 3) залучення на договірних засадах підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності до участі у комплексному соціально-економічному розвитку сіл, селищ, міст, координації цієї роботи на відповідній території;
- 4) розміщення на договірних засадах замовлень на виробництво продукції, виконання робіт (послуг), необхідних для територіальної громади, на підприємствах, в установах та організаціях;
- 5) складання та затвердження місцевого бюджету, внесення змін до нього; забезпечення виконання відповідного бюджету;
- 6) встановлення ставок місцевих податків і зборів відповідно до [Податкового кодексу України](#), якщо відсутнє рішення відповідної ради з цих питань;
- 7) прийняття рішень щодо надання відповідно до законодавства пільг зі сплати місцевих податків і зборів, якщо відсутнє рішення відповідної ради з цих питань;

- 8) встановлення в порядку і межах, визначених законодавством, тарифів на побутові, комунальні (крім тарифів на теплову енергію, централізоване водопостачання та водовідведення, послуги з централізованого опалення, послуги з централізованого постачання холодної води, послуги з централізованого постачання гарячої води, послуги з водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем), які встановлюються національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг), транспортні та інші послуги;
- 9) залучення на договірних засадах коштів підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, розташованих на відповідній території, та коштів населення, а також бюджетних коштів на будівництво, розширення, ремонт і утримання на пайових засадах об'єктів соціальної і виробничої інфраструктури та на заходи щодо охорони навколишнього природного середовища;
- 10) управління об'єктами житлово-комунального господарства, побутового, торговельного обслуговування, транспорту і зв'язку, що перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад, забезпечення їх належного утримання та ефективної експлуатації, необхідного рівня та якості послуг населенню;
- 11) встановлення для підприємств, установ та організацій, що перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад, розміру частки прибутку, яка підлягає зарахуванню до місцевого бюджету;

ПОВНОВАЖЕННЯ ВІЙСЬКОВО-ЦИВІЛЬНИХ АДМІНІСТРАЦІЙ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ (продовження)

12

12) здійснення управління майном, яке перебуває у комунальній власності відповідної територіальної громади (крім вирішення питань відчуження, у тому числі шляхом приватизації комунального майна та надання комунального майна в оренду на строк понад п'ять років). Обмеження щодо відчуження комунального майна, встановлені цим пунктом, не поширюються на випадки розподілу такого майна між територіальними громадами, території яких затверджені Кабінетом Міністрів України (далі - сформовані територіальні громади), передачі майна з комунальної до державної власності та списання комунального майна;

13) сприяння розширенню житлового будівництва, надання громадянам, які мають потребу в житлі, допомоги в будівництві житла; надання допомоги власникам квартир (будинків) в їх відбудові у разі пошкодження в результаті терористичних актів, диверсій; організації за рахунок власних коштів і на пайових засадах будівництва, ремонту об'єктів комунального господарства та соціально-культурного призначення, житлових будинків, а також автомобільних доріг місцевого значення; виконання функцій замовника будівництва у випадках, визначених законом, а також виконання на підставі та у межах, встановлених договором доручення, дій, спрямованих на виконання функцій замовника будівництва, ремонту житлових будинків, об'єктів соціальної та виробничої інфраструктури державної або комунальної власності, або доручення виконання таких дій на підставі та у межах, встановлених договором доручення, комунальній організації відповідного напряму діяльності;

14) надання відповідно до закону містобудівних умов і обмежень забудови земельних ділянок;.....

- 1) здійснення відповідно до закону повноважень щодо організації проведення в межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці всеукраїнських референдумів та виборів органів державної влади і місцевого самоврядування; надання висновків Центральній виборчій комісії щодо можливості організації та підготовки відповідно до закону проведення відповідних виборів на окремих територіях;
- 2) підготовки та затвердження програм соціально-економічного і культурного розвитку відповідно району, області, цільових програм з інших питань, заслуховування звітів про їх виконання;
- 3) складання та затвердження відповідно районних, обласних бюджетів, внесення змін до них, затвердження звітів про їх виконання; розподілу переданих з державного бюджету коштів у вигляді дотацій, субвенцій відповідно між районними бюджетами, місцевими бюджетами міст обласного значення, сіл, селищ, міст районного значення;
- 4) вирішення за дорученням відповідних рад (відповідних військово-цивільних адміністрацій населених пунктів) питань про передачу в оренду, концесію або під заставу об'єктів комунальної власності, які забезпечують спільні потреби територіальних громад і перебувають в управлінні районних, обласних рад, а також придбання таких об'єктів у встановленому законом порядку;

- 5) здійснення управління об'єктами спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, що перебувають в управлінні районних і обласних рад (крім вирішення питань відчуження, у тому числі шляхом приватизації, таких об'єктів); призначення і звільнення їх керівників. Обмеження щодо відчуження зазначених об'єктів спільної власності територіальних громад, встановлені цим пунктом, не поширюються на випадки розподілу такого майна між територіальними громадами районів, утворених Верховною Радою України, та передачі відповідного майна у власність сформованих територіальних громад, передачі майна з комунальної до державної власності та списання комунального майна;
- 6) вирішення відповідно до закону питань регулювання земельних відносин (крім вирішення питань відчуження з комунальної власності земельних ділянок);
- 7) вирішення згідно із законом питань про надання дозволу на спеціальне використання природних ресурсів відповідно районного, обласного значення, а також про скасування такого дозволу;
- 8) встановлення правил користування водозабірними спорудами, призначеними для задоволення питних, побутових та інших потреб населення, зон санітарної охорони джерел водопостачання, обмеження або заборони використання підприємствами питної води у промислових цілях;

- 9) прийняття рішень про організацію територій і об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення та інших територій, що підлягають особливій охороні; внесення пропозицій до відповідних державних органів про оголошення природних та інших об'єктів, що мають екологічну, історичну, культурну або наукову цінність, пам'ятками історії або культури, які охороняються законом;
- 10) прийняття у межах, що визначаються законом, рішень з питань боротьби зі стихійним лихом, епідеміями, епізоотіями, які передбачають за їх порушення адміністративну відповідальність;
- 11) встановлення охорони важливих об'єктів національної економіки України, які забезпечують життєдіяльність населення;
- 12) прийняття рішень про звернення до суду щодо визнання незаконними актів місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій, які обмежують права територіальних громад у сфері їх спільних інтересів, а також повноваження районних, обласних рад та їх органів;
- 13) надання згоди на передачу об'єктів з державної власності у спільну власність територіальних громад сіл, селищ, міст та прийняття рішень про придбання об'єктів державної власності;

- 14) заслуховування інформації прокурорів та керівників органів Національної поліції про стан законності, боротьби зі злочинністю, охорони громадського порядку та результати діяльності на відповідній території;
- 15) встановлення у порядку та межах, визначених законодавством, тарифів на житлово-комунальні послуги;
- 16) вносити пропозиції з питань зміни адміністративно-територіального устрою в порядку, визначеному законом;
- 17) схвалення перспективного плану формування територій громад області відповідно до Закону України "Про добровільне об'єднання територіальних громад";
- 18) підписання договорів фінансового гарантування за зобов'язаннями комунальних підприємств, що перебувають у спільній власності територіальних громад міст, сіл, селищ, районів та знаходяться в управлінні районних і обласних рад.

- 1) встановлювати обмеження щодо перебування у певний період доби на вулицях та в інших громадських місцях без визначених документів;
- 2) тимчасово обмежувати або забороняти рух транспортних засобів і пішоходів на вулицях, дорогах та ділянках місцевості;
- 3) організовувати перевірку документів, що посвідчують особу, у фізичних осіб, а в разі потреби - огляд речей, транспортних засобів, багажу та вантажів, службових приміщень і житла громадян, крім обмежень, установлених Конституцією України;
- 4) порушувати у порядку, визначеному Конституцією і законами України, питання про заборону діяльності політичних партій, громадських об'єднань;
- 5) організовувати контроль за роботою постачальників електронних комунікаційних мереж та/або послуг, використовувати місцеві радіостанції, телевізійні центри та друкарні для проведення роз'яснювальної роботи серед населення, особового складу військових формувань і правоохоронних органів;
- 6) встановлювати обмеження щодо торгівлі зброєю, сильнодіючими хімічними та отруйними речовинами, алкогольними напоями і речовинами, виробленими на спиртовій основі;
- 7) вилучати у громадян на зберігання вогнепальну зброю та боєприпаси, холодну зброю, а в підприємств, установ і організацій також навчальну та бойову техніку, вибухові, радіоактивні речовини і матеріали, сильнодіючі хімічні та отруйні речовини;
- 8) встановлювати порядок використання сховищ, споруд та інших об'єктів для захисту населення, а також для задоволення потреб безпеки;
- 9) організовувати евакуацію населення з місць і районів, небезпечних для проживання, а також евакуацію підприємств, установ, організацій та матеріальних цінностей, які мають важливе державне, господарське і культурне значення;
- 10) організовувати у разі потреби нормоване забезпечення населення питною водою, продуктами харчування, предметами першої необхідності, ліками.

- 1) порушення ним Конституції України і законів України;
- 2) втрата ним громадянства, виявлення факту подвійного громадянства;
- 3) визнання його недієздатним або обмеження його дієздатності судом;
- 4) виїзд на проживання в іншу країну;
- 5) набрання щодо нього законної сили обвинувальним вироком суду;
- 6) порушення ним вимог щодо несумісності;
- 7) подання ним заяви про звільнення з посади за власним бажанням;
- 8) припинення повноважень відповідної військово-цивільної адміністрації населених пунктів;
- 9) інші підстави, передбачені законом, - за ініціативою керівника обласної військово-цивільної адміністрації, погодженою з відповідною особою, зазначеною в частині другій цієї статті.

Лекція 3/16. Організація, повноваження і порядок діяльності військово-цивільних адміністрацій.